

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **M. D.**, zast. Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem nám. 28. října 1898/9, Brno, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 10. 2020, č. j. 20 A 6/2020 - 31,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 10. 2020, č. j. 20 A 6/2020 - 31, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 7. 8. 2020, č. j. CPR-25097-3/ČJ-2020-930310-V240, **se ruší a věc se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 16 456 Kč do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. Vratislava Taubera, advokáta se sídlem nám. 28. října 1898/9, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který zamítl její žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 8. 2020, č. j. CPR-25097-3/ČJ-2020-930310-V240. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítlá odvolání stěžovatelky a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 15. 6. 2020, č. j. KRPT-119088-19/ČJ-2020-070022-COV, kterým bylo stěžovatelce podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců

na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění, spojené se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie po dobu 6 měsíců. Současně byla stěžovatelce stanovena doba k vycestování z členských států Evropské unie v délce 10 dnů.

[2] Stěžovatelka vstoupila dne 15. 6. 2020 na území České republiky v rozporu se zákazem stanoveným ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví ze dne 12. 6. 2020, č. j. MZDR 20599/2020-8/MIN/KAN (dále jen „ochranné opatření“), když společně se svým manželem a dalšími 6 cizinci ukrajinské státní příslušnosti cestovala dodávkou VW Transporter, aniž by spadala do některé z výjimek uvedených v ochranném opatření (dle výpovědi stěžovatelky cestovali přes Rumunsko, Maďarsko, Slovensko a Českou republiku, přičemž cílem jejich cesty byla Belgie, kam mířili za prací). V jednání stěžovatelky spatřovaly správní orgány možnost závažného narušení veřejného pořádku, neboť svým nekontrolovaným pohybem se mohla podílet na nežádoucím šíření onemocnění Covid-19. Stala se tedy bezpečnostním rizikem při šíření nakažlivé nemoci.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[3] Rozhodnutí žalované napadla stěžovatelka žalobou, kterou krajský soud podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

[4] V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že stěžovatelka se pro Českou republiku a její obyvatelstvo skutečně stala rizikem, neboť mohla způsobit zavlečení onemocnění Covid-19 a jeho případné další šíření. V jejím individuálním případě tak existovalo nebezpečí, že by mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek, neboť svým pobytem na území nerespektovala ochranné opatření vydané Ministerstvem zdravotnictví, ačkoli si všechny informace o přijatých opatřeních mohla obstarat na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví. Neoprávněný vstup stěžovatelky na území je v době epidemie negativní jev, který ohrožuje veřejné zdraví a zájem společnosti na zvládnutí šíření koronaviru. Takové jednání proto nelze promíjet, tolerovat či zlehčovat poukazem na pouhé projíždění Českou republikou. Krajský soud konstatoval, že nedodržení opatření směřujících k ochraně veřejného zdraví je závažným narušením veřejného pořádku. K námitce, že stěžovatelce mělo být uloženo správní vyhoštění podle jiného ustanovení, krajský soud uvedl, že stěžovatelce nebylo vytýkáno, že by vstoupila a pobývala na území České republiky a přitom trpěla infekční nemocí, čímž by závažným způsobem mohla ohrozit veřejné zdraví [§ 119 odst. 1 písm. c) bod 3 zákona o pobytu cizinců], ani že zde pobývala bez příslušného oprávnění [§ 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců]. Stěžovatelka porušila ochranné opatření, z čehož plyne nebezpečí pro veřejný pořádek. Správní orgány proto postupovaly v souladu se zákonem.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[5] Rozhodnutí krajského soudu napadla stěžovatelka kasační stížností, ve které zdůraznila, že závažné narušení veřejného pořádku lze spatřovat pouze ve skutečném, aktuálním a dostatečně závažném ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Stěžovatelka se však žádného takového ohrožení nedopustila. Přestože stěžovatelka vstoupila na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví, samotná její přítomnost nemohla ovlivnit epidemiologickou situaci natolik,

pokračování

aby bylo možné hovořit o závažném narušení veřejného pořádku. Zdůraznila také, že jednotlivá opatření byla přijímána chaoticky, přičemž v době jejího vstupu na území docházelo naopak k „rozvolňování“ přijatých opatření. Rozhodně tedy nelze tvrdit, že by zákaz vstupu byl skutečností obecně známou. Jediným důvodem uloženého správního vyhoštění tak byla skutečnost, že stěžovatelka neoprávněně vstoupila na území České republiky. Ona sama si přitom nebyla vědoma žádného kontaktu s nakaženou osobou. Ani provedení testu na přítomnost koronaviru (PCR testu) před vstupem na území by nadto možnost nákazy nevyloučilo, neboť k nákaze stěžovatelky by mohlo dojít po provedení tohoto testu.

[6] Stěžovatelce bylo uloženo správní vyhoštění jako generálně preventivní opatření proti šíření onemocnění Covid-19, což nelze připustit. Skutkový stav by sice mohl odůvodňovat uložení správního vyhoštění, avšak rozhodně ne podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců (tj. z důvodu možného narušení veřejného pořádku), nýbrž podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 (pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn), příp. podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 3 téhož zákona (je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění). V obou případech je však celková doba zákazu vstupu na území stanovena maximálně na 5 let, resp. 3 roky. Kvalifikace jejího jednání jako závažného narušení veřejného pořádku má pak pro stěžovatelku v podstatě časově neomezené důsledky, neboť jde také o důvod odepření vstupu či neudělení dlouhodobého víza.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na shromážděný spisový materiál a vyjádřila své přesvědčení, že postupovala v souladu s právními předpisy.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je řádně zastoupena. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Podstatou věci je posouzení otázky, zda jednání stěžovatelky představuje důvodné nebezpečí, že by mohla při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek, tj. zda naplňuje důvod, na základě kterého jí bylo uloženo správní vyhoštění.

[11] Předně je třeba připomenout, že dne 12. 6. 2020 vydalo Ministerstvo zdravotnictví ochranné opatření, č. j. MZDR 20599/2020-8/MIN/KAN, podle kterého se s účinností od 15. 6. 2020 „nařizuje zákaz vstupu na území České republiky pro všechny cizince, kteří neměli ke dni 12. března 2020 na území České republiky přechodný pobyt nad 90 dnů, nebo trvalý pobyt;“ v další části ochranného opatření Ministerstvo zdravotnictví stanovilo výjimky, na které se zákaz nevztahuje.

[12] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že jednání stěžovatelky, která v rozporu s výše citovaným ochranným opatřením vstoupila dne 15. 6. 2020 na území České republiky, představuje důvodné nebezpečí, že by mohla při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek, proto žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl.

[13] Výkladem pojmu „závažné narušení veřejného pořádku“ se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, č. 2420/2011 Sb. NSS, přičemž zdůraznil, že je vždy nezbytné brát v úvahu nejen celkový smysl dané právní úpravy, ale také zohledňovat rozdílné okolnosti vzniku, původu a účelu jednotlivých ustanovení, v nichž je pojem veřejného pořádku užit. Za závažné narušení veřejného pořádku ve smyslu § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců lze proto považovat jen takové jednání cizince, které je skutečným, aktuálním a dostatečně závažným ohrožením některého ze základních zájmů společnosti; k tomu srov. rozsudky ze dne 31. 5. 2012, č. j. 5 As 70/2010 - 109; či ze dne 7. 11. 2019, č. j. 1 Azs 338/2019 - 45. Dlužno také zdůraznit, že smyslem uloženého správního vyhoštění je ochrana veřejného pořádku především do budoucna [srov. znění § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *by cizinec mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek*].

[14] Pokud jde o jednání stěžovatelky, obdobnou skutkovou i právní situací jako v nyní projednávané věci se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudcích ze dne 16. 12. 2020, č. j. 6 Azs 333/2020 - 30, a ze dne 22. 12. 2020, č. j. 1 Azs 431/2020 - 24. Jednalo se o cizince – státní příslušníky Ukrajiny, kteří cestovali dne 15. 6. 2020 společně se stěžovatelkou v dodávce do Belgie. Nejvyšší správní soud přitom zdůraznil, že jediný prohrěšek stěžovatelů spočíval v tom, že vstoupili na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví. *„Toto jednání ani samo o sobě nelze kvalifikovat jako skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti a rozhodně nesvědčí o tom, že by stěžovatel představoval takové ohrožení v budoucnu. Lze souhlasit s tím, že v okamžiku vstupu na území České republiky představoval stěžovatel jisté riziko pro veřejné zdraví. V době rozhodování žalovaného (tj. o dva měsíce později) však již nebyl o nic rizikovější než kdokoli jiný, kdo ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví neporušil;“* viz bod 14 rozsudku č. j. 6 Azs 333/2020 - 30 a bod 15 rozsudku č. j. 1 Azs 431/2020 - 24.

[15] Nejvyšší správní soud přitom nevidí důvodu se od těchto závěrů v nyní souzené věci jakkoli odchylovat. Také v případě stěžovatelky nemohlo jít o skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti, tj. o riziko narušení veřejného pořádku závažným způsobem, neboť stěžovatelka se shodně jako stěžovatelé ve věcech sp. zn. 6 Azs 333/2020 a 1 Azs 431/2020 dopustila toliko toho, že dne 15. 6. 2020 vstoupila na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví. Jelikož závěry žalované, jakož i krajského soudu z tohoto důvodu neobstojí, bylo nadbytečné zabývat se námitkou, zda si stěžovatelka musela být ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví (resp. zákazu vstupu na území České republiky) s ohledem na formu či způsob jeho publikace vědoma.

[16] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že ochranu veřejného zdraví prostřednictvím institutu správního vyhoštění cizince poskytuje § 119 odst. 1 písm. c) bod 3 zákona o pobytu cizinců, podle kterého lze vyhostit cizince, je-li důvodné nebezpečí, že by mohl při pobytu na území závažným způsobem ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění.

pokračování

V takovém případě však musí cizinec nemoci, kvůli níž bylo vydáno ochranné opatření podle § 68 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, skutečně trpět. Teprve tehdy lze cizinci uložit správní vyhoštění, které lze spojit se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie až na 3 roky (nikoli na 10 let, jako je tomu v případě nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku).

V. Závěr a náklady řízení

[17] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu.

[18] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí, než rozhodnutí žalované zrušit. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení, ve kterém je žalovaná vázána vysloveným právním názorem.

[19] V případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozsudek krajského soudu a současně zruší i rozhodnutí žalovaného správního orgánu podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (viz § 110 odst. 3 větu druhou s. ř. s.).

[20] Stěžovatelka měla ve věci úspěch, proto má vůči neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložila (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.). Ze spisů vyplývá, že zástupce stěžovatelky učinil ve věci 4 úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „advokátní tarif“, sepis a podání žaloby (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], účast na jednání u krajského soudu, které se konalo dne 9. 10. 2020 (§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu], a sepis a podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za každý z těchto úkonů mu náleží částka 3100 Kč (§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu]; celkem tedy 13 600 Kč. Jelikož zástupce stěžovatelky doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, musí být tato odměna navýšena o DPH v sazbě 21 %. Celková výše náhrady nákladů řízení tak činí 16 456 Kč, která mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. února 2021

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu